

M. Kamiński

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

NR: 856 PODPIS Jr
Wpłynęło

Warszawa, 26 marca 2025 r.
znak sprawy: DOS.dws.073.5.2025
telefon: (22) 623 19 00
e-mail: Malwina.Heluska-Ligeza@minrol.gov.pl

2025-04-02

Krajowa Rada Izb Rolniczych

Pan
Wiktor Szmulewicz
Prezes Krajowej Rady
Izb Rolniczych

Dotyczy: pisma w sprawie wniosków wypracowanych w czasie posiedzeń Rad Powiatowych Świętokrzyskiej Izby Rolniczej [pismo KRIR z 11.03.2025 r. znak: KRIR/MR/261/2025]

Szanowny Panie Prezesie,

odpowiadając na powyższe pismo przedstawiam informacje odnośnie do wniosków Świętokrzyskiej Izby Rolniczej.

1. Wnosimy, by kontrole w gospodarstwach rolnych wynikające z warunkowości społecznej były przeprowadzone przez pracowników KRUS.

Do wdrożenia warunkowości społecznej zobowiązują Polskę przepisy Unii Europejskiej (UE). Z przepisów tych wynika, że państwa członkowskie są zobowiązane wykorzystać istniejące w tych państwach systemy kontroli i egzekwowania prawodawstwa w dziedzinie prawa pracy i zasad BHP.

Zatem zakres podmiotowy kontroli w ramach warunkowości społecznej wynika z prawa krajowego. W Polsce organem powołanym do sprawowania nadzoru i kontroli przestrzegania prawa pracy, w szczególności przepisów, zasad bezpieczeństwa i higieny pracy jest Państwowa Inspekcja Pracy (PIP), zgodnie z przepisami art. 1 ustawy o PIP^[1]. Weryfikacja przestrzegania prawa pracy i zasad BHP (w ramach warunkowości społecznej) będzie dotyczyła tylko tych rolników, którzy już obecnie podlegają kontrolom PIP. PIP ma prawo kontrolować w szczególności podmioty zatrudniające pracowników (pracodawców), zgodnie z Kodeksem pracy, tj. osoby

zatrudnione na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę. W praktyce, w przypadku przedsiębiorstw rolnych będzie to zazwyczaj umowa o pracę. Ponadto PIP kontroluje również nie będących pracodawcami przedsiębiorców oraz inne jednostki organizacyjne.

Kontrole warunkowości społecznej nie obejmą podmiotów, które nie podlegały dotychczas kontroli PIP, w tym zwłaszcza zatrudniających wyłącznie pracowników sezonowych (pomocników przy zbiorach).

2. Rozdzielenie produkcji roślinnej i zwierzęcej w systemie szacowania strat suszy lub innych zjawisk pogodowych.

Pomoc udzielana producentom rolnym, w tym z tytułu wystąpienia w ich gospodarstwie start spowodowanych wystąpieniem niekorzystnych zjawisk atmosferycznych, musi być zgodna z przepisami UE dotyczącymi pomocy publicznej, w tym:

- a) wytycznymi w sprawie pomocy państwa w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich (2022/C 485/01) ^[2] oraz
- b) rozporządzeniem Komisji UE (2022/2472) ^[3],
- c) albo pomoc musi być udzielana w formule de minimis zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (UE) nr 1408/2013 ^[4].

Zgodnie z powyższymi przepisami (lit. a i b), państwa członkowskie mogą udzielać pomocy na naprawienie szkód spowodowanych przez niekorzystne zjawisko klimatyczne porównywalne z klęską żywiołową, tj. niekorzystne warunki pogodowe, takie jak: mróz, burza i grad, lód, ulewny lub długotrwały deszcz lub poważna susza, które niszczą, w przypadku sektora rolnego, ponad 30 % średniej produkcji.

Uwzględniając stanowisko Komisji Europejskiej (KE) wprowadzane od 2023 r., przepisy regulujące warunki udzielania pomocy dla producentów rolnych poszkodowanych w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych jednoznacznie wskazują, że pomoc **udzielana jest producentom rolnym, w których gospodarstwach wystąpiły szkody w wysokości powyżej 30% średniej rocznej produkcji roślinnej np. § 13 zzu czy § 13 zzp rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r.** ^[5].

Jednocześnie zgodnie z obowiązującymi przepisami, szkody powstałe w wyniku suszy obliczane są w odniesieniu do produkcji roślinnej. Przy szacowaniu szkód nie jest uwzględniania produkcja zwierzęca zarówno we wniosku producenta rolnego, jak

i protokole oraz w kalkulacji oszacowania szkód.

Nie wprowadzono natomiast zmian w warunkach sporządzania protokołów oszacowania szkód powstałych w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych. Protokoły te mogą służyć również do szacowania szkód w produkcji zwierzęcej lub środkach trwałych, w przypadku wystąpienia szkód.

W aktualnym stanie prawnym, dzięki uniwersalności obowiązującego wzoru protokołu, zawiera on informacje zarówno o produkcji roślinnej, zwierzęcej, jak i środkach trwałych. Dane zawarte w protokołach pozwalają na oszacowanie strat w całym gospodarstwie i dostosowanie pomocy do potrzeb poszkodowanych producentów rolnych. Ma to szczególne znaczenie w przypadku występowania gwałtownych zjawisk atmosferycznych takich jak np. ubiegłoroczna powódź w związku z którą wprowadzono stan klęski żywiołowej. Dzięki uniwersalności obowiązującego wzoru protokołu, komisje powołane przez wojewodów mogły bez zbędnej zwłoki przystąpić do szacowania szkód.

3. Wsparcie dla rolników, którzy ponieśli straty w wyniku przymrozków, które miały miejsce wiosną ubiegłego roku.

Zgodnie z przepisami § 13zvp rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. ^[5] producent rolny, w którego gospodarstwie rolnym powstały szkody w uprawach rolnych spowodowane wystąpieniem (do dnia 10 września 2024 r.) gradu, deszczu nawalnego, przymrozków wiosennych lub huraganu w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, które zostały oszacowane przez komisję i które wynoszą powyżej 30% średniej rocznej produkcji roślinnej w gospodarstwie rolnym - mógł ubiegać się o pomoc finansową. Wnioski o przedmiotową pomoc można było składać do dnia 15 listopada 2024 r. na formularzu opracowanym przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) i udostępnionym na jej stronie internetowej.

ARiMR na pomoc dla producenta rolnego, w którego gospodarstwie rolnym powstały szkody z tytułu niekorzystnych zjawisk atmosferycznych w 2024 r. wypłaciła kwotę **172 604 053,81 zł**.

Niezależnie od powyższego, na podstawie obowiązujących przepisów producenci rolni poszkodowani w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych mogą ubiegać się o:

- preferencyjne kredyty na wznowienie produkcji i odtworzenie środków trwałych.

Kredyt na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, w których wystąpiły szkody spowodowane niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi może zostać udzielony w terminie do 12 miesięcy od daty sporządzenia protokołu przez komisję powołaną przez wojewodę.

Oprocentowanie tych kredytów wynosi 0,5% dla producenta rolnego, który w dniu wystąpienia szkód posiadał ubezpieczone 50% powierzchni upraw rolnych, z wyłączeniem wieloletnich użytków zielonych, lub co najmniej 50% liczby zwierząt gospodarskich, w przypadku pozostałych producentów rolnych oprocentowanie obecnie wynosi 4,93%.

Szczegółowe informacje o warunkach i zasadach udzielania kredytów oraz w jakich bankach można starać o ww. kredyty znajdują się na stronie ARiMR:

<https://www.gov.pl/web/arimr/1-kredyty-preferencyjne>.

- ulgę w opłaceniu bieżących składek na ubezpieczenie społeczne oraz regulowaniu zaległości z tego tytułu w formie odroczenia terminu płatności składek i rozłożenia ich na dogodne raty, a także umorzenie w całości lub w części bieżących składek na wniosek złożony do KRUS (art. 41a ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r.)^[6].
- odroczenie i rozłożenie na raty płatności z tytułu umów sprzedaży i dzierżawy nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz ulg w opłatach czynszu, a także umorzenia raty płatności czynszu z tytułu umów dzierżawy (art. 23a ustawy z dnia 19 października 1991 r.)^[7].
- ulgę w podatku rolnym, na indywidualny wniosek producenta rolnego złożony do wójta (art. 67a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r.)^[8].

4.Ograniczenie do minimum dokumentacji wymaganej od rolnika w przypadku kontroli związanej z utrzymaniem zwierząt gospodarskich przez ARiMR [...].

Realizacja wsparcia finansowego w ramach Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) (i nie tylko) wymaga weryfikacji wszelkich niezbędnych informacji w celu zapewnienia, że środki są wydatkowane zgodnie z przeznaczeniem. Takie podejście ma na celu wyeliminowanie ewentualnych nadużyć oraz wykazanie - przed służbami audytowymi UE - że spełnianie wymogów przez beneficjentów jest rzeczywiście weryfikowane.

Sam fakt złożenia wniosku o przyznanie danej płatności nie oznacza, że dany wariant/praktyka czy wymóg zostanie faktycznie zrealizowany. Niezbędne jest potwierdzenie realizacji, które jest możliwe do zweryfikowania przez ARiMR.

Pragnę zapewnić, że Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW) na bieżąco monitoruje realizację poszczególnych instrumentów wsparcia i reaguje na potrzeby w zakresie zmniejszania biurokracji oraz wprowadzania uproszczeń tam, gdzie jest to możliwe.

W ekoschemacie Dobrostan zwierząt rolnik wybiera, który wariant/praktykę będzie realizował w swoim gospodarstwie rolnym. Odpowiednio każdy wariant/praktyka jest odrębnie realizowany i każdy z nich wymaga weryfikacji czy został zrealizowany zgodnie z obowiązującymi przepisami, aby uzyskać płatność dobrostanową z tego tytułu. Każda z tych praktyk została oddzielnie wyceniona przez Instytut Zootechniki- PIB. Oznacza to, że w celu zapewnienia poprawnego wydatkowania środków w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR) należy właściwie kontrolować realizację w gospodarstwie praktyk podwyższających poziom dobrostanu zwierząt. Co do zasady do potwierdzenia realizacji każdej praktyki wymagany jest jeden dokument, np. w przypadku realizacji praktyki zapewnienie zwiększonej co najmniej o 20% powierzchni bytowej wymagany jest plan poprawy dobrostanu zwierząt, a w przypadku praktyki zapewnienia wypasu rolnik wybiera czy składa rejestr czy oświadczenie o zapewnieniu wypasu. Dokumenty potwierdzające realizację danej praktyki są niezbędne, gdyż w innych bazach danych nie są zbierane takie informacje (np. o powierzchni przeznaczonej dla opasów w budynku inwentarskim, czy też informacje o liczbie krów wypasanych przez 120 dni w okresie pastwiskowym).

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom rolników wprowadzono wiele uproszczeń w realizacji ekoschematu Dobrostan zwierząt, np. wspomniana już możliwość wyboru udokumentowania realizacji praktyki polegającej na zapewnieniu bytłu wypasu/wybiegu poprzez prowadzenie i złożenie w ARiMR rejestru wypasu/wybiegu albo poprzez złożenie stosowanego oświadczenia. Ujednolicono również terminy, w których rolnicy dostarczają dokumenty potwierdzające realizację poszczególnych wariantów/praktyk.

5. Wobec zaniżonych wypłat odszkodowań przez koła łowieckie proponujemy, aby koła łowieckie przedstawiały corocznie wysokość przychodu uzyskanego z

odstrzałów dzików, za które płaci kołu łowieckiemu instytucja Powiatowego Lekarza Weterynarii.

Środki finansowe przekazywane kołom łowieckim z tytułu odstrzału dzików na podstawie przepisów ustawy o ochronie zdrowia zwierząt i zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt ^[9] przeznaczone są na pokrycie kosztów związanych z polowaniem i bioasekuracją myśliwego podczas polowania, a także transportu tuszy dzika, przetrzymywanie jej w kontenerze chłodniczym i utylizację patrochów. Środki te nie służą zaspokojeniu potrzeb finansowych kół łowieckich związanych z prowadzeniem bieżącej działalności m.in. w zakresie szacowania szkód łowieckich i wypłaty należnych z tego tytułu rolnikom odszkodowań.

Funkcjonowanie Polskiego Związku Łowieckiego reguluje ustawa Prawo łowieckie ^[10], a organem nadzoru nad Polskim Związkiem Łowieckim jest minister właściwy do spraw środowiska. Ewentualne wnioski, dotyczące nałożenia na koła łowieckie obowiązku sprawozdawczości finansowej w zakresie przychodów ze sprzedaży tusz pozyskanej zwierzyny, powinny być zatem kierowane do Ministra Klimatu i Środowiska.

6. Nawozy NPK od lipca do września 2024 r. zdrożały o ponad 600 zł i trend ten trwa do dziś [...].

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW) nie ma wpływu na ceny rynkowe nawozów mineralnych. W tym zakresie prowadzony jest bieżący monitoring dotyczący dostępności nawozów na rynku oraz analizy w zakresie dynamiki zmian w cenach, również w kontekście importu tych produktów.

Nadzór nad nawozowymi spółkami skarbu państwa jest prowadzony przez Ministra Aktywów Państwowych.

7. Wniosek w sprawie sprzeciwu wobec przystąpienia Ukrainy do UE [...] oraz Wniosek o natychmiastowy zakaz importu produktów przetworzonych i nieprzetworzonych takich jak cukier, miód, itd.

Warunkiem akcesji Ukrainy do UE muszą być zmiany w rolnictwie Ukrainy (w tym przyjęcie wszystkich unijnych standardów produkcji) oraz odpowiednie przygotowanie po stronie UE i krajów członkowskich, aby uniknąć destabilizacji rynku rolnego i zmaksymalizować potencjalne korzyści i obszary współpracy. Ukraina jest bardzo poważnym producentem i eksporterem produktów rolnych konkurencyjnych wobec naszej produkcji (zwłaszcza zbóż, oleistych, produktów sektora drobiowego, cukru, owoców miękkich). Obecne ograniczenie zdolności

produkcyjnych Ukrainy związane z wojną ma zapewne charakter przejściowy, zważywszy na liczne naturalne przewagi konkurencyjne rolnictwa ukraińskiego i zdominowanie produkcji przez duże podmioty z udziałem kapitału zagranicznego. Warunki członkostwa, w tym konieczne reformy, będą przedmiotem rozmów w ramach rozpoczynającego się procesu akcesji. W naszej opinii będzie to proces wieloletni. Po wygaśnięciu 5 czerwca 2025 r. unijnych środków autonomicznej liberalizacji w imporcie z Ukrainy (ATM), w perspektywie krótko i średnioterminowej, podstawą dla warunków handlu z Ukrainą pozostanie Układ stowarzyszeniowy UE-Ukraina, uwzględniając jego ewentualne pogłębienie będące obecnie przedmiotem rozmów Komisji Europejskiej (KE) z Ukrainą.

Odnosząc się do postulowanego wprowadzenia zakazu importu wybranych produktów („produktów przetworzonych i nieprzetworzonych takich jak cukier, miód, itd.”), należy zauważyć, że jednostronne wprowadzenie przez Polskę takiego zakazu, bez uzgodnienia z KE, wiązałoby się z ryzykiem zaskarżenia takich działań jako niezgodnych z prawem UE. Polska wprowadziła we wrześniu 2023 r. zakaz importu z Ukrainy wybranych produktów sektora zbóż i oleistych (m.in. kukurydzy, pszenicy, rzepaku), co było związane z wygaśnięciem analogicznych zakazów wprowadzonych wcześniej przez UE (tzw. środków zapobiegawczych). W mocy pozostaje rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z 15 września 2023 r. ^[12]. Rozporządzenie to dopuszcza jedynie tranzyt ukraińskich zbóż i roślin oleistych przez terytorium Polski do innych krajów UE oraz krajów trzecich.

Zakaz wprowadzony przez Polskę jest krytykowany przez KE, która uważa, że jest on niezgodny z prawem UE, gdyż narusza wyłączony charakter kompetencji UE w obszarze polityki handlowej. Rozszerzenie zakresu towarowego tego zakazu z pewnością wywołałoby konflikt z KE i mogłoby przyspieszyć jej działania na drodze prawnej. Ponadto wprowadzenie przez Polskę takich dodatkowych restrykcji w imporcie z Ukrainy mogłoby wywołać działania odwetowe strony ukraińskiej wobec naszego eksportu ze szkodą dla interesów polskich eksporterów.

Dlatego MRiRW podejmuje takie działania służące ochrony polskiego rynku rolnego przed nadmiernym importem z Ukrainy, które jednocześnie nie niosą ze sobą ryzyka zaskarżenia jako niezgodne z prawem UE czy wywołania retaliacji strony ukraińskiej.

Polska była jednym z krajów UE domagających się w 2024 r. wzmocnienia mechanizmów ochronnych w ramach autonomicznych preferencji taryfowych (ATM)

wprowadzonych w 2022 r. i polegających na całkowitym zniesieniu ceł na produkty ukraińskie. Działania te przyniosły pewne rezultaty. W rozporządzeniu PE i Rady przedłużającym ATM o kolejny rok ^[11] wprowadzono automatyczny mechanizm ochronny (tzw. „hamulec bezpieczeństwa”) m.in. na cukier, mięso drobiowe, jaja, miód i niektóre inne produkty. Ponadto KE deklaruje, że nie planuje kolejnego przedłużenia ATM, co również jest zgodne z naszym stanowiskiem. KE prowadzi obecnie negocjacje w sprawie pogłębienia warunków handlu z Ukrainą na podstawie art. 29 Układu stowarzyszeniowego UE-Ukraina. Przekazaliśmy do KE nasze szczegółowe postulaty. Dalsza liberalizacja powinna mieć charakter stopniowy i wzajemny oraz być uwarunkowana przyjęciem przez Ukrainę standardów produkcji UE. Postulujemy również uzupełnienie Układu o przepisy pozwalające na skuteczne działania w razie nadmiernego importu powodującego szkodę dla producentów. Naszym zdaniem należy zagwarantować możliwość takich działań ochronnych również w stosunku do importu z Ukrainy towarów, dla których cła UE zostały już w pełni zliberalizowane na mocy Układu o stowarzyszeniu, np. owoców miękkich czy rzepaku. Postulujemy także, aby w ramach porozumienia Ukraina zniósła stosowane jeszcze zgodnie z Układem Stowarzyszeniowym cła w imporcie z UE produktów istotnych dla naszego eksportu, m.in. produktów mleczarskich, niektórych owoców i warzyw, tłuszczu wieprzowego i drobiowego, skrobi ziemniaczanej czy przetworów mięsnych.

MRiRW z uwagą i na bieżąco monitoruje sytuację na poszczególnych rynkach produktów rolnych. W toczących się na unijnym forum dyskusjach dotyczących negocjacji handlowych z państwami spoza UE (w tym z Ukrainą) czy też przyszłego rozszerzenia UE, podkreśla potrzebę ochrony wrażliwych unijnych sektorów rolnych.

W świetle stale rosnących standardów, jakie muszą spełniać producenci z UE oraz dla zachowania równych warunków konkurencji oraz bezpieczeństwa żywnościowego UE, MRiRW uważa, że preferencje taryfowe przyznawane przez UE w zakresie dostępu do unijnego rynku powinny być uzależnione od przestrzegania przez partnerów handlowych obowiązujących w UE standardów zrównoważonego rozwoju, tj. standardów dotyczących dobrostanu zwierząt, ochrony klimatu, środowiska, prawa pracy.

W przypadku wystąpienia zakłóceń związanych z nadmiernym importem rolno-spożywczym MRiRW apeluje do KE o podjęcie stosownych działań ochronnych.

Dzięki wysiłkom MRiRW w ramach ATM (autonomiczne środki handlowe), obowiązującego w relacjach pomiędzy UE a UA do 5 czerwca 2025 r., wprowadzono automatyczne środki ochronne w przypadku 7 produktów (jaj, drobiu, cukru, owsa, kukurydzy, kasz i miodu). Na tej podstawie, jeśli przywóz danego produktu z UA do UE po 1 stycznia 2025 r. osiągnie odpowiednie ilości progowe, są przywracane unijne cła.

Rozszerzenie UE i objęcie polityką rolną, w nieodległej perspektywie, kilku nowych państw (w tym Ukrainy) jest istotnym elementem dyskusji nad przyszłą WPR. W opinii MRiRW niezbędne są zmiany poszczególnych instrumentów WPR. Należałoby m.in. rozważyć uzupełnienie dotychczasowego podejścia do podziału środków w ramach płatności bezpośrednich o inne kryteria, które w przyszłości mogłyby stać się podstawą dla alokacji środków również dla nowych państw członkowskich. W szczególności należałoby rozważyć uwzględnienie kryteriów, których włączenie przyczyniałoby się do realizacji celów WPR i nowych wyzwań stojących przed tą polityką (bezpieczeństwo żywnościowe, klimat i środowisko), co ułatwiłoby argumentowanie na ich rzecz na forum UE. Wymaga to przeprowadzenia szczegółowych analiz dla poszczególnych kryteriów (ew. połączenia kilku kryteriów) pod kątem ich wpływu na rozdysponowanie środków dla poszczególnych państw członkowskich i krajów kandydujących, co umożliwiłoby wybór tych z nich, które byłyby korzystne dla Polski.

Pragnę zapewnić, że Polska będzie aktywnie brała udział w pracach nad reformą WPR w celu zagwarantowania jak najkorzystniejszych rozwiązań.

8. Obniżenie progu szkód rolniczych, powyżej którego jest wypłacane odszkodowanie, do 10%.

Podstawową formą pomocy mającą na celu zapewnienie uzyskania pełnej rekompensaty w przypadku wystąpienia w uprawach rolnych szkód powstałych w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych są dopłaty do składek producentów rolnych z tytułu zawarcia umów ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich.

Budżet państwa zapewnia 65 % dopłaty do składek ubezpieczenia do składki taryfowej do kwoty nie przekraczającej:

- a) 9 % sumy ubezpieczenia dla upraw prowadzonych na glebach klasy I – IV,

- b) 12 % dla upraw prowadzonych na użytkach rolnych klasy V,
- c) 15 % sumy ubezpieczenia dla upraw prowadzonych na VI klasie gleby.

W 2024 r. producenci rolni mieli do wykorzystania 920,5 mln zł na dopłaty do składek ubezpieczenia, co powinno zmniejszyć wysokość składki ubezpieczenia płaconej przez producentów rolnych.

Umowy ubezpieczenia producenci rolni mogli zawierać z jednym wybranym z 9 zakładów ubezpieczeń, z którymi podpisane zostały umowy w sprawie stosowania w 2024 r. dopłat do składek ubezpieczenia.

Tym samym na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. ^[13] Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi przekazuje producentom rolnym dopłatę do składki ubezpieczenia. Producent rolny samodzielnie podejmuje decyzję dotyczącą zakresu ubezpieczanych upraw rolnych i zwierząt gospodarskich.

9. Wnosimy o wycofanie się o naliczanie kar dla rolników w zakresie BHP wynikających z nowych przepisów.

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2024 r. ^[14] wynika z delegacji ustawowej, zgodnie z art. 237 § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy ^[15]. Kodeks pracy wskazuje w art. 283. § 1. „Kto, będąc odpowiedzialnym za stan bezpieczeństwa i higieny pracy albo kierując pracownikami lub innymi osobami fizycznymi, nie przestrzega przepisów lub zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, podlega karze grzywny od 1000 zł do 30 000 zł.”.

Z powyższych przepisów wynika, że kary mogą być nakładane przez Państwową Inspekcję Pracy (PIP) tylko na pracodawców, którzy zatrudniają na podstawie Kodeksu Pracy ^[15].

Bezpieczne posługiwanie się wszystkimi maszynami i urządzeniami wymaga podstawowej wiedzy związanej z ich obsługą i zapoznania się z instrukcją obsługi tych urządzeń przed rozpoczęciem prac oraz znajomością podstawowych zasad bezpieczeństwa i higieny pracy w gospodarstwie rolnym.

KRUS od wielu lat prowadzi bezpłatne działania prewencyjne z zakresu BHP w rolnictwie m.in. w postaci:

- dedykowanych szkoleń, spotkań tematycznych i pogadanek,
- konkursów z zakresu wiedzy o bhp w gospodarstwie rolnym,

- konkursu na bezpieczne gospodarstwo rolne,
- kursów e-learningowych dla dzieci,
- pokazów bezpiecznej pracy,
- olimpiady na temat bhp dla uczniów szkół z terenów wiejskich,
- rozpowszechniania materiały popularyzatorskie na stoiskach informacyjno-prewencyjnych Kasy podczas imprez masowych dla rolników,
- przeglądów gospodarstw i prac polowych,
- popularyzowania zasad bhp w rolnictwie poprzez środki masowego przekazu – prasę, radio, telewizję, portale internetowe,
- udział w konferencjach, seminariach i spotkaniach,
- indywidualnych instruktaży.

W związku z powyższym, nieprzestrzeganie podstawowych zasad BHP dla zatrudnionych na podstawie umowy o pracę jest sankcjonowane ustawą Kodeks Pracy ^[14]. MRiRW nie jest właściwe do zmiany tych przepisów.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
 Stefan Krajewski
 Sekretarz Stanu
 /podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz.U. z 2024 r. poz. 1712 oraz z 2025 r. poz. 321).
2. Komunikat Komisji Wytyczne w sprawie pomocy państwa w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich (2022/C 485/01) (Dz.U.UE.C.2022.485.1).
3. Rozporządzenie Komisji (UE) 2022/2472 z dnia 14 grudnia 2022 r. uznające niektóre kategorie pomocy w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.U. L 327 z 21.12.2022, str. 1).
4. Rozporządzenie Komisji (UE) NR 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis w sektorze rolnym (Dz.U.UE.L.2013.352.9).
5. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz.U. z 2015 r. poz. 187, z późn. zm.).
6. Ustawa z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U. z 2025 r. poz. 197).
7. Ustawa z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz.U. t.j. z 2024 r. poz. 589, 1089 i 1230).
8. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2025 r. poz. 111).
9. Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz.U.2023 r. poz. 1075).
10. Ustawa z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (Dz.U. z 2023 r. poz. 1082 i 1907).
11. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1392 z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie środków tymczasowej liberalizacji handlu będących uzupełnieniem koncesji handlowych mających zastosowanie do ukraińskich produktów na podstawie Układu o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Ukrainą, z drugiej strony PE/59/2024/REV/1 (Dz.U. L, 2024/1392, 29.05.2024).
12. Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 15 września 2023 r. w sprawie zakazu przywozu z Ukrainy produktów rolnych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1898).
13. Ustawa z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (Dz.U. z 2025 r. poz. 251).
14. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2024 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy obsłudze ciągników, maszyn, narzędzi i urządzeń technicznych stosowanych w rolnictwie (Dz.U. z 2024 r. poz. 228).
15. Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks Pracy (Dz.U. z 2025 r. poz. 277).

Klauzula informacyjna o zasadach przetwarzania Państwa/Pani/Pana danych osobowych dostępna jest pod adresem:
www.gov.pl/rolnictwo/polityka-przetwarzania-danych-osobowych